

ЗЕЛЕНО ПОРТФОЛИО

Наръчник **за подготовка на уроци за**
устойчивост

Джулия Перес

Бланка Тасер

Предназначено за възпитатели
на деца на възраст от 4 до 6
години

This document was created under the Creative Commons license:
Attribution-Non-Commercial-Share Alike (CC BY-NC-SA).

All or part of this document may be used, copied, and disclosed provided that the origin is mentioned, it is not used commercially, and its license is not modified.

All rights reserved.

© Copyright 2025 Green Portfolio: Hands-On Bilingual
Sustainability Education for Kindergartens Erasmus+ project number: 2024-2-DE03-KA210-SCH-000288915

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

КАТАЛОЖЕН ЗАПИС НА ПУБЛИКАЦИЯТА (CIP), ИЗГОТВЕН В НАЦИОНАЛНАТА И
УНИВЕРСИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА В ЛЮБЛЯНА

COBISS.SI-ID 265182979

ISBN 978-961-97145-6-0 (PDF)

Зелено портфолио: Наръчник за фасилитиране на семинари за устойчивост

Автори: Джулия Перес Матос, д-р Бланка Тасер

Редактори: Джулия Перес Матос, д-р Бланка Тасер

**Сътрудници: Ainhoa Alberdi Sorazu, Begoña Vendrell Simon, Isabel Llorente,
Marta Marín Aparicio**

Илюстрации: Лухан Кордаро

Любляна, декември 2025 г.

Дизайн: Институт STEP.

Издател: Институт STEP.

Година на публикуване: 2025.

Тираж: Дигитален.

Достъпно на: www.lulu.com Цена: Безплатно.

Co-funded by the
European Union

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.

СЪДЪРЖАНИЕ

<u>ВЪВЕДЕНИЕ</u>	<u>05</u>
-------------------------	------------------

<u>СЕСИИ</u>	<u>09</u>
---------------------	------------------

<u>1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТА И ИЗРАБОТКА НА КНИГА</u>	<u>10</u>
--	------------------

<u>2. КОЯ Е „МОЯТА ПЛАНЕТА“?</u>	<u>12</u>
---	------------------

<u>3. РОЛЯТА НА ПЧЕЛИТЕ И ОПРАШВАЩИТЕ НАСЕКОМИ НА НАШАТА ПЛАНЕТА</u>	<u>14</u>
---	------------------

<u>4. РОЛЯТА НА РАСТЕНИЯТА В ПРИРОДАТА</u>	<u>16</u>
---	------------------

<u>5. РОЛЯТА НА ВОДАТА НА НАШАТА ПЛАНЕТА</u>	<u>18</u>
---	------------------

<u>6. КАКВО СЕ СЛУЧВА С БОКЛУКА НИ?</u>	<u>20</u>
--	------------------

<u>7. ЕКСПЕДИЦИЯ</u>	<u>22</u>
-----------------------------	------------------

<u>8. СУПЕРГЕРОИ И СУПЕРГЕРОИНИ!</u>	<u>24</u>
---	------------------

<u>9. ЗАВЪРШЕТЕ КНИГАТА</u>	<u>26</u>
------------------------------------	------------------

<u>10. ПОДГОТОВКА НА ИЗЛОЖБА</u>	<u>28</u>
---	------------------

<u>РЕСУРСИ</u>	<u>30</u>
-----------------------	------------------

<u>ОТНОСНО ЗЕЛЕНОТО ПОРТФОЛИО</u>	<u>47</u>
--	------------------

ВЪВЕДЕНИЕ

ЗЕЛЕНО ПОРТФОЛИО

За ръководството
Цели на обучението
Структура на зеленото портфолио

РЪКОВОДСТВО ЗА ЗЕЛЕНО ПОРФОЛИО

ЗА РЪКОВОДСТВОТО

Това ръководство е разработено като практично и структурирано ръководство за учители в предучилищна възраст, ангажирани с всеобхватното образование за устойчивост. Знаем, че ранните години от живота са от основно значение за култивирането на ценности, нагласи и знания, които ще се запазят във времето. Ето защо този проект се фокусира върху запознаването на децата от ранна възраст с любов към природата и уважение към планетата, която обитаваме.

„Зелено портфолио“ е образователна програма, състояща се от серия от десет урока, разработени с креативност, чувствителност и педагогическа прецизност. Игривият и преживяващ подход позволява на деца на възраст от 4 до 6 години да разберат ключови концепции за устойчивост като същевременно развиват въображението, критичното си мислене и чувството си за принадлежност към природната среда.

Това ръководство е резултат от съвместен и любящ процес, подкрепен от солиден образователен опит и поддържан от ангажимента на професионален екип, който твърдо вярва в трансформиращата сила на образованието в ранна детска възраст.

Описание: „Зеленото портфолио“ е серия от 10 урока, предназначени да научат децата за важността на опазването на планетата Земя и устойчивостта. По-специално, той повишава осведомеността на децата по креативен и игрив начин за тяхната активна роля в защитата на животните, растенията и околната среда за устойчив живот, както за самите тях, така и за нашата планета.

Аудитория: Децата на възраст от 4 до 6 години.

Продължителност: 10 урока от 45 - 60 минути всеки.

УЧЕБНИ ЦЕЛИ

Целите са в съответствие с националните учебни програми за предучилищна възраст, като насърчават екологичната осведоменост, езиковото развитие, критичното мислене, креативността и социално-емоционалните умения чрез игриви, подходящи за възрастта дейности, които подкрепят цялостното развитие на детето и отговорното гражданство.

✓ Представя концепцията за устойчивост и грижа за околната среда по креативен и забавен начин.

✓ Насърчава умения като креативност, работа в екип и критично мислене.

✓ Развива у децата чувство за отговорност към околната среда.

✓ Насърчава на специфични действия като правилно управление на отпадъците, отговорно използване на водите и опазване на биоразнообразието.

✓ Разширява речника на децата, свързан с природата и устойчивостта.

✓ Насърчава любопитството и прякото общуване с природата чрез практическо изследване и сензорни преживявания.

СТРУКТУРА НА ЗЕЛЕНОТО ПОРТФОЛИО

ПРЕДЛОЖЕНА СТРУКТУРА ЗА ВСЕКИ УРОК

За да създадете проект, с който децата могат да се идентифицират, препоръчваме да разпределите структурата на уроците, както следва:

Приветствена песен: Изпейте песни, свързани с природата, или песента, използвана в детския сутрешен кръг, за да започнете деня.

Свързваща дейност: След песента, изпълнете движения на елементи от природата, като имитиране на дървета, камъни, реки и др.

Урок: След дейността за свързване, проведете урока, както е предложено на следващите страници, като изберете занаятчийска дейност, експериментална дейност или и двете, в зависимост от наличното време и груповата динамика.

Кръг за размисъл върху предишния урок и сбогуване: Започнете урока, като попитате децата какво са правили в предишната урок и какво са научили. Завършете урока, като ги попитате какво са научили и обясните какво ще правят в следващия тематичен урок.

СПИСЪК НА УРОЦИТЕ

Урок 1: Представяне на проекта и създаване на книга

Урок 2: Коя е „Моята планета“?

Урок 3: Ролята на пчелите и опрашващите насекоми на нашата планета

Урок 4: Ролята на растенията в природата

Урок 5: Ролята на водата на нашата планета

Урок 6: Какво се случва с боклука ни?

Урок 7: Експедиция

Урок 8: Супергерои и супергероини!

Урок 9: Завършване на книгата

Урок 10: Подготовка на изложба

Изложба

УРОЦИ

СТЪПКА ПО СТЪПКА

Всяко описание на урока включва: съдържание, въвеждаща дейност, занаятчийска дейност, необходими материали, експериментална дейност, последваща дейност, връзка с други уроци и предложения за включване на общността и семействата.

УРОК 1

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТА И ИЗРАБОТВАНЕ НА КНИГА

СЪДЪРЖАНИЕ

- Представете проекта и неговите цели.
- Накарайте децата да споделят любимите си растения и животни.
- Накратко обяснете какво е устойчивост и околна среда.
- Обсъдете с децата каква е нашата роля в грижата за планетата.
- Създайте книгата на проекта.

УВODНА ДЕЙНОСТ

Прочетете книга за планетата и грижата за нея. Продължете с кратка дискусия за книгата, като разгледате въпроса „Какво мислите, че означава „грижа за планетата“?“. Уверете се, че децата разбират, че споделяме планетата с много живи същества и че имаме роля в нейното опазване.

ЗАНАЯТЧИЙСКА ДЕЙНОСТ

Създайте книга от картон с декорирана корица. Използвайте два листа цветен картон А4, направете два отвора и ги свържете с парче канап, завързвайки възел. След това оцветете корицата с любимия си цвят, напишете името си и залепете логото на проекта върху корицата. Обяснете, че ще завършат книгата в края на проекта с работата, която са свършили.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ДЕЙНОСТ

Сензорна игра: поставете различни природни елементи (листа, шишарки, клони, камъни) на маса и позволете на децата да ги докоснат, помиришат и опишат как се чувстват.

МАТЕРИАЛИ

- Цветен картон
- Цветни моливи
- Лепило
- Тиксо
- Лого на проекта
- Перфоратор
- Ножици

УРОК 1

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТА И ИЗРАБОТВАНЕ НА КНИГА

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Търсене на съкровища: Заведете децата на кратка разходка сред природата около детската градина или в близкия парк. Дайте на всяко дете малка чанта или кошница и насоки с природни предмети, които да намери (напр. листо, камък, цветя).

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Тази уводна част ще помогне на децата да се свържат с планетата и природата като цяло, разбирайки, че споделяме едно и също пространство и следователно трябва да се грижим за него. Това ще помогне да се положат основите за връщане към темата в следващите уроци, особено когато се позовават на прочетената книга. Освен това, във всеки урок на децата ще бъде напомняно, че в последния урок на проекта ще могат да завършат книгата, която са започнали.

ПОДГОТОВКА ЗА УРОКА

- Прочетете предварително и изберете коя книга ще използвате.
- Подгответе образец от картонената книга, който да покажете на децата.
- Разпечатайте и/или изрежете логото на проекта.
- Организирайте материалите за всяко дете (хартия, моливи, връв и др.).
- В случай, че ще го направите, планирайте маршрута за търсене на съкровища (уверете се, че имате разрешение).

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Включете семействата в четене или в дейности на открито.

УРОК 2

КОЯ Е „МОЯТА ПЛАНЕТА“?

СЪДЪРЖАНИЕ

- Научете за нещата, които помагат и вредят на планетата.

УВОДНА ДЕЙНОСТ

Разпознайте елементи от природата върху глобус-топка: растения, животни, градове, океани и др. Подавайте глобуса в групата като всяко дете казва действие, което ще предприеме, за да се грижи за планетата (вдъхновено от книгата, прочетена в предишния урок). Помолете децата да назоват нещо, което е част от планетата, и какво можем да направим, за да я запазим щастлива.

ЗАНАЯТЧИЙС КА ДЕЙНОСТ

Колаж на щастлива и тъжна планета. Представете рисунка на щастлива, зелена планета и друга на тъжна или болна планета. Дайте на децата картинки от списания, изобразяващи различни екологични сцени (напр. чисти реки, боклук, рециклиране, обезлесяване). Помолете децата да изрежат изображенията и да направят колаж. Освен това децата могат да рисуват около нещата, които смятат за добри за планетата, и тези, които са лоши за нея. Помолете децата да напишат името си на рисунката си. Подчертайте посланието, че здравата планета означава чиста вода, зелени пространства и животни, живеещи свободно и че замърсяването и отпадъците вредят на планетата.

ЕКСПЕРИМЕН ТАЛНА ДЕЙНОСТ

Излезте на детската площадка и помолете децата да идентифицират елементи от природата, които принадлежат на планетата. Помолете ги да наблюдават, използвайки четири сетива: зрение, допир, слух и обоняние. Също така, помолете ги да идентифицират какво НЕ принадлежи на природата.

МАТЕРИАЛИ

- Глобус топка
- Ножици (1 на дете)
- Сухо лепило (1 на дете)
- Цветни моливи
- Рисунка на щастлива и болна планета върху хартия А4
- Рециклирани списания и хартия

УРОК 2

КОЯ Е „МОЯТА ПЛАНЕТА“?

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Повторете упражнението да излезете навън (за предпочитане на различно място), за да определите елементите, които принадлежат и които НЕ принадлежат на природата.

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Урокът за планетата ще насърчи децата да се свържат с нея и със себе си, както и да разпознаят елементите, с които споделяме планетата. Този урок ще постави основите за запознаване на децата с темата за растенията и животните, които обитават планетата, както и ще илюстрира значението на водата на нашата планета и ще ги научи колко много вода има на планетата.

ПОДГОТОВКА ЗА УРОКА

- Надуйте топката глобус и се уверете, че децата лесно боравят с нея.
- Подгответе изрязани изображения от списания за колажа (както положителни, така и отрицателни екологични сцени).
- Разпечатайте рисунки на щастлива и тъжна Земя на листове А4.
- Тествайте сензорната активност на открито и определете зоната за наблюдение.

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Поканете семействата да изследват природата заедно. Сътрудничете си с екологична асоциация, за да посетите парк, гора или плаж, да изследвате и да се свържете с мястото. По-късно проведете почистване.

РОЛЯТА НА ПЧЕЛИТЕ И ОПРАШВАЩИТЕ НАСЕКОМИ НА НАШАТА ПЛАНЕТА

СЪДЪРЖАНИЕ

- Каква е ролята на пчелите и другите опрашващи насекоми в природата?
- Защо е важно да ги защитим и как можем да го направим?

УВODНА ДЕЙНОСТ

Прочетете книга за пчелите (уверете се, че включва информация за други насекоми). Попитайте децата какво знаят за пчелите и дали знаят за други насекоми, които посещават цветята. Не забравяйте да подчертаете посланието, че пчелите и другите опрашители помагат на растенията да растат и че без тях много растения и храни биха изчезнали. Обяснете факта, че телата на пчелите са кафяви (не черни) и жълти.

ЗАНАЯТЧИЙСКА ДЕЙНОСТ

Направете си пчела. Пригответе крилата, изрязани от рециклирана хартия и антените, изрязани от картон. По време на урока боядисайте ролка тоалетна хартия с жълта боя. Докато съхне, покажете плакат и изображения на пчела. След като изсъхнат ролките, изрежете ленти от кафяв картон и залепете две около боядисаната. Залепете крилата на гърба на ролката. Залепете антените отгоре. Нарисувайте или залепете лепящи точки върху очите. След като са готови, могат да се окачат на връв в класната стая.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ДЕЙНОСТ

Направете хотели за насекоми от нарязани пластмасови бутилки или картонени кутии, напълнете ги с бамбук или сухи пръчки и ги окачете с връв или тел. Обсъдете с децата, че осигуряването на подслон помага на насекомите да оцелеят и че всяко малко действие може да помогне за биоразнообразието.

МАТЕРИАЛИ

- Ролки тоалетна хартия
- Крила, изрязани от рециклирана хартия
- Картонени антени
- Лепкави точки за очите
- Плакат и изображения на пчела
- Бои
- Сухо лепило
- Пастели
- Канап

РОЛЯТА НА ПЧЕЛИТЕ И ОПРАШВАЩИТЕ НАСЕКОМИ НА НАШАТА ПЛАНЕТА

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Направете поилки за насекоми, като използвате пластмасови контейнери или стари купички, донесени от вкъщи, цветни топчета, вода и камъни. Поставете ги на различни места в двора на градината, където има растения, цветя и храсти.

Можете и да организирате дегустация на местно произведен мед. Можете също така да закупите пчелна пита от местна асоциация, за да покажете на децата как изглежда една пчелна пита в реалност.

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Този урок задълбочава връзката на децата с живите същества в тяхната среда и допълва наученото от предишната сесия („Коя е моята планета?“). Тя също така въвежда концепцията за биоразнообразие, която ще бъде развита в уроците за растенията и водата. Тя затвърждава идеята, че всички живи същества играят важна роля в баланса на планетата.

ПОДГОТОВКА ЗА УРОКА

- Изберете книга за урока.
- Подгответе примерна изработка на пчела, която да покажете на децата.
- Съберете материали за хотела с насекоми (опаковки, клечки, връв).
- Помислете за свързване с местна пчеларска организация, за да планирате бъдещо посещение.

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Поканете пчеларска група или местна асоциация за биоразнообразие на събития в детската градина, за да научат децата повече за пчелите и опрашителите.

УРОК 4

РОЛЯТА НА РАСТЕНИЯТА В ПРИРОДАТА

СЪДЪРЖАНИЕ

- Каква е ролята на растенията в природата?
- Защо е важно да ги защитим и как можем да го направим?

УВODНА ДЕЙНОСТ

Представете плакат за това как растат растенията и пъзел с растения и обяснете всяка от свързаните концепции (почва, части от растенията, от какво се нуждаят семената и растенията, за да растат и т.н.). Попитайте децата от какво се нуждаят растенията, за да растат, и защо растенията са важни за нас и за животните. Подчертайте посланието, че растенията пречистват въздуха, осигуряват храна и подслон и че грижата за растенията означава грижа за живота.

ЗАНАЯТЧИЙСКА ДЕЙНОСТ

Засадете сезонни семена. Раздайте листове за оцветяване за това от какво се нуждаят растенията, за да могат децата да го направят у дома. Напълнете контейнерите с почва, направете малки дупки с пръсти, поставете семената, покрийте с почва и полейте с вода. След това надпишете контейнерите с имената на децата, вида на засадените семена и датата. Подчертайте посланието, че растенията се нуждаят от вода, светлина и грижи, за да растат силни, и че можем да ги защитим, като не увреждаме пространството им. Напомнете на децата, че отглеждането на растения изисква време и търпение и че грижата за тях е като грижата за приятел.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ДЕЙНОСТ

Пригответе сензорна маса с пръст, която децата да докосват с ръце.

МАТЕРИАЛИ

- Чисти кофички за мляко
- Ножици
- Мистрии
- Кофа с почва
- Почва
- Семена
- Бутилка с вода
- Водоустойчив маркер
- Дървени пръчки

УРОК 4

РОЛЯТА НА РАСТЕНИЯТА В ПРИРОДАТА

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Поливайте семената. Наблюдавайте растежа на растенията всеки ден. Водете си дневник с рисунки за това, което сте наблюдавали.

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Тази сесия полага основите за разбиране на биоразнообразието и баланса в природата, изследвани в други сесии. Чрез засаждане на семена и наблюдение на растежа на растенията, децата изграждат пряка, практическа връзка с природата.

ПОДГОТОВКА ЗА УРОКА

- Разпечатайте плаката за това как растенията растат три пъти (А3).
- Залепете два плаката върху рециклиран картон и изрежете 9 части, за да се получи пъзел.
- Почистете и подгответе кофичките от мляко предварително.
- Уверете се, че имате почва, семена и подходящо място за засаждане.
- Напишете имената на децата и вида растение върху дървените пръчици.

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Поканете експерт по градинарство, който да обясни как да подгответе почвата, да засадите семената и да се грижите за растенията.

УРОК 5

РОЛЯТА НА ВОДАТА НА НАШАТА ПЛАНЕТА

СЪДЪРЖАНИЕ

- Открийте, че животът на Земята зависи от водата и че хората са съставени предимно от вода.
- Разпознавайте водата в различните ѝ състояния и разберайте водния цикъл.
- Осъзнайте, че водата е ценна като златото. Помислете за отговорното използване на водата и начините да избегнете разхищението ѝ.

УВОДНА ДЕЙНОСТ

Използвайки бутилка с вода, обяснете, че повече от половината от тялото ни е направено от вода. Насърчете децата да докосват кожата си и да казват: „Аз съм вода!“. Играйте подвижна игра, имитираща вълни или течения. Обсъдете къде може да се намери вода в природата.

ЗАНАЯТЧИЙСКА ДЕЙНОСТ

Създайте сензорна бутилка: напълнете с вода и синя хранителна боя и украсете със стикери или рисунки със слънце/облак/дъждовна капка. Използвайте голям плакат за водата, за да обясните видовете вода, като например дъжд, реки, морета и подземни води. Покажете снимки, сравняващи буйни пейзажи със сухи райони, като обсъдите как природата се променя с наличието на вода.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ДЕЙНОСТ

Излезте навън, за да наблюдавате истински водни източници (локви, фонтани, дъжд). Слушайте звуците на водата и идентифицирайте растенията, животните и хората, които се нуждаят от нея. Обсъдете дали мястото има изобилие или недостиг от вода.

МАТЕРИАЛИ

- Малки, чисти пластмасови бутилки
- Вода
- Натурален син оцветител за храна
- Стикери с дъждовни капки, облаци, слънце и др.
- Перманентни или акрилни маркери

РОЛЯТА НА ВОДАТА НА НАШАТА ПЛАНЕТА

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Насърчавайте семействата да следят ежедневно потреблението на вода с децата (миене на зъби, готвене, поливане на растения) и да обсъждат начини за пестенето ѝ: „Затваряйте крана, когато не го използвате“, „Избягвайте да хвърляте боклук в реки или на плажове“, „Използвайте повторно водата за поливане на растения“. След това ги помолете да направят рисунка на действията, която да споделят в училище и да повторят заедно: „Водата е съкровище — ние се грижим за нея с любов.“

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Тази сесия е пряко свързана с урока за планетата и живота, който тя поддържа. Тя също така поставя началото на размисъл върху отпадъците (сесия 6) и как нашите действия влияят на водата.

ПОДГОТОВКА ЗА УРОКА

- Пригответе бутилка за вода за сензорна дейност.
- Разпечатайте плаката на водата в природата (А3).
- Смесете предварително синия оцветител за храна с вода, за да проверите необходимото количество.

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Поканете експерт по водите или околната среда да изнесе кратка, визуална беседа пред децата или помолете семейство да сподели опит за пестене на вода.

КАКВО СЕ СЛУЧВА С БОКЛУЦИТЕ НИ?

СЪДЪРЖАНИЕ

- Запознаване с концепциите за рециклиране и намаляване на отпадъците.
- Обяснете как можем да намалим отпадъците, които генерираме.
- Обяснете как се управляват отпадъците, които генерираме.

УВODНА ДЕЙНОСТ

Прочетете книга/история за това къде отива боклукът. Обсъдете накратко какво се случва с отпадъците, след като ги изхвърлим, и какво се случва, ако ги хвърлим на земята. Подчертайте посланието, че сортирането на отпадъци е нещо, което можем да правим всеки ден.

ЗАНАЯТЧИЙС КА ДЕЙНОСТ

Игра за запомняне с картинки на отпадъци и техните контейнери. Свържете всяка карта с отпадък със съответния кош. Изпълнете упражнението в групи и когато го направите правилно, възползвайте се от възможността да обсъдите и запомните какво означава всеки цвят на контейнер. За да завършите, сложете всеки цвят на купчина и запомнете кой боклук/отпадък принадлежи на контейнера в дадения цвят.

ЕКСПЕРИМЕН ТАЛНА ДЕЙНОСТ

Проведете упражнение за сортиране на боклука в училище. Ако е възможно, събирайте боклука в торби със съответните цветове и го поставяйте в съответните кошчета. Ако в детската градина няма кошчета за рециклиране, подгответе цветни кошчета, като използвате кутии за рециклиране, и ги боядисайте в съответните цветове. Насърчавайте диалога с децата, като обяснявате защо е важно, първо, да намалим отпадъците си и, второ, да ги изхвърляме в съответните кошчета, като засилвате посланието, че отпадъците не изчезват и че намаляването и рециклирането им помага за намаляване на замърсяването.

МАТЕРИАЛИ

- Карти за играта
- Цветни кошчета (истински или направени от боядисани кутии)
- Ножици
- Лепило

УРОК 6

КАКВО СЕ СЛУЧВА С БОКЛУЦИТЕ НИ?

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Вкъщи помолете децата да разделят боклука със семейството си в продължение на една седмица и да донесат история, снимка или рисунка.

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Подсилете темата за грижата за планетата чрез конкретни действия, предвиждайки активната сесия номер 8 за супергерои/супергероини.

ПОДГОТОВКА ЗА УРОКА

- Изберете книга/история за урока.
- Подгответе съответните карти за играта с рециклиране.
- Създайте цветни кошчета, използвайки рециклирани кутии, ако детската градина няма такива.
- Сортирайте и почистете някои истински отпадъци от предишни дни за упражнението по сортиране.

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Посетете фирма за градско почистване или рециклиране. Също така, насърчете семействата да намаляват и разделят отпадъците у дома, например като носят контейнери за многократна употреба за закуски/екскурзии/и др.

СЪДЪРЖАНИЕ

- Наблюдавайте природата около детската градина.
- Разходете се и спирайте на стратегически места, където има дървета, растения и животни. Споделете местни инициативи, които насърчават опазването на околната среда, и ги обсъдете с децата.
- Насладете се на парка и природата и помислете как можем да им се наслаждаваме по устойчив начин, като същевременно се грижим за тях и ги защитаваме.
- *Имайте предвид, че тази експедиция може да отнеме повече от 2 часа.*

УВODНА
ДЕЙНОСТ

Подгответе кратка беседа преди да тръгнете за това какво да наблюдавате и как да се държите с уважение сред природата. Обсъдете, че природата е споделен дом за много живи същества и че трябва да я оставим такава, каквато сме я намерили. Коментирайте, че ние също сме част от природата.

ЗАНАЯТЧИЙС
КА ДЕЙНОСТ

Улично изкуство. По време на екскурзията поканете децата да наблюдават елементи от изкуството и природата (т.е. знаци, дървета, детски площадки, картини и др.). След това ги помолете да нарисуват или създадат с тебешир това, което са наблюдавали, и/или елементите, които са наблюдавали. Подсилете посланието, че можем да създаваме изкуство, без да вредим на околната среда.

ЕКСПЕРИМЕН
ТАЛНА
ДЕЙНОСТ

По време на разходката, насочвайте децата да спират на тихи места и да затварят очи за 30 секунди. Помолете ги да слушат внимателно и да преброят колко различни звука чуват: птици, вятър, листа, насекоми, вода, стъпки и др.

МАТЕРИАЛИ

- Тебешир за рисуване на улицата
- В природата направете фигури с естествени елементи, намерени на земята

ЕКСПЕДИЦИЯ

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Нарисувайте какво е харесало най-много на децата от екскурзията и накарайте децата да го споделят с останалите.

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Подсилете пряката връзка с природата, преди да преминете към лични действия в следващата сесия.

ПОДГОТОВКА ЗА УРОКА

- Планирайте маршрута и получите необходимите разрешения.
- Подгответе списък с природни елементи, които да наблюдавате.
- Информирайте семействата предварително (подходящо облекло, закуски).
- Проверете прогнозата за времето и подгответе план Б в случай на силен дъжд (например, посещение на библиотека, за да изберете и прочетете различни книги за природата).
- Донесете тебешир и торбичка за събиране на природни предмети от земята.

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Включете местен екологичен или природонаучен екскурзовод, за да обогатите екскурзията с прости обяснения.

УРОК 8

СУПЕРГЕРОИ И СУПЕРГЕРОИНИ!

СЪДЪРЖАНИЕ

- Нарисувайте плакат, вдъхновен природата.
- Научете децата на конкретни действия, които могат да предприемат в ежедневието си, за да защитят планетата.

УВОДНА ДЕЙНОСТ

Прочетете книга/история за опазване на планетата. Насърчете децата да кажат конкретни действия, които си спомнят или практикуват. Обсъдете с децата, че не се нуждаят от суперсили, за да помогнат на планетата, и че малките, последователни действия правят голяма разлика.

ЗАНАЯТЧИЙС КА ДЕЙНОСТ

Направете наметала за супергерои/супергероини. Използвайки стара тениска, донесена от вкъщи, изрежете две дупки и помогнете на децата да закрепят панделки или връвчици, за да направят наметало. Оцветете го с цветни пастели, като нарисувате картинки от природата.

ЕКСПЕРИМЕН ТАЛНА ДЕЙНОСТ

В кръг всяко дете казва какво ще направи, за да се грижи за планетата. Наметалото му е напомняне за обещанието му към планетата. Подсилете посланието, че те са герои и героини всеки път, когато се грижат за природата. Също така, подсилете посланието, че действията у дома са също толкова важни, колкото и тези в детската градина и че те могат да вдъхновят другите с примера си.

МАТЕРИАЛИ

- Ножици
- Стара тениска, донесена от вкъщи
- Химикалки/маркери, с които може да се пише върху плат

УРОК 8

СУПЕРГЕРОИ И СУПЕРГЕРОИНИ!

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Помолете децата да вземат наметалото вкъщи и да споделят избраното от тях действие със семейството си. Помолете заедно с семейството да нарисуват рисунка на колективно действие, което ще предприемат като семейство, за да защитят планетата, и да донесат рисунката на следващата сесия.

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Свържете с всички предишни сесии, като консолидирате наученото в лично действие.

ПОДГОТОВКА ЗА УРОКА

- Изберете книга/история, свързана с темата.
- Помолете семействата предварително да изпратят стари тениски.
- Подгответе материали за декорация на пелерините (маркери за плат).

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Чрез участие на семейството в последващата дейност.

ЗАВЪРШЕТЕ КНИГАТА

СЪДЪРЖАНИЕ

- Допълнете проектната книга, която децата са започнали в първия урок.

УВОДНА ДЕЙНОСТ

Кратко резюме на всички уроци по проекта. Попитайте децата какво си спомнят от всеки урок и коя дейност им е била любима.

ЗАНАЯТЧИЙСКА ДЕЙНОСТ

Довършете проектната книга. Помолете децата да оцветят предоставените картинки. Добавете празни листове хартия, за да могат децата да нарисуват свои собствени картини. Добавете детските рисунки и колажи, както и семейната рисунка. Обсъдете с децата, че тяхната книга е спомен за всичко, което са научили, и че всяка страница разказва част от тяхната история.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ДЕЙНОСТ

Сензорна игра: Както в първия урок, поставете различни природни елементи (листа, шишарки, клони, камъни) на маса и позволете на децата да ги докоснат, помиришат и опишат как се чувстват. Също така, попитайте ги какво най-много обичат в природата и нейните елементи.

МАТЕРИАЛИ

- Цветни моливи
- Рисунки на плакати „Устойчив живот“, „Как да управляваме отпадъците“, „Как да се грижим за растенията“ и „Пчелите“

ЗАВЪРШЕТЕ КНИГАТА

ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ

Използвайте книгата като инструмент за някои от последващите дейности и/или друг проект за устойчивост.

ВРЪЗКА С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Консолидиране на наученото в осезаем и личен формат.

ПОДГОТОВКА ЗА УРОКА

- Съберете всички рисунки и работи от предишни уроци.
- Разпечатайте допълнителните работни листове (устойчиви действия, растения, отпадъци, пчели и др.).
- Съберете попълнена примерна книга като справочник.
- Проверете дали имате достатъчно материали за сглобяване и декориране на последните страници.

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Помолете семействата да допринесат за семейната рисунка, която ще бъде включена в книгата.

СЪДЪРЖАНИЕ

- Подгответе финалната изложба на проекта.

УВОДНА
ДЕЙНОСТ

Обсъдете с децата кои дейности са им харесали най-много в проекта и какво са научили. Подчертайте посланието, че изложбата е празник на тяхната работа и че те споделят идеите си с общността.

ЗАНАЯТЧИЙС
КА ДЕЙНОСТ

Гирлянд от планети, направен от рециклиран картон. Пригответе гирлянд от картонени планети. Изрежете кръгове от рециклирана хартия. Дайте по един на всяко дете. Раздайте изрезки от стари списания и вестници, за да направят колаж. Помолете ги да създадат красива планета. След това направете две дупки от всяка страна на планетата. Прокарайте връв или канап през дупките, за да създадете гирлянд с всички планети.

ЗАКЛЮЧИТЕЛ
НА ДЕЙНОСТ

Раздайте сертификати за участие в проекта. Оценете проекта, като нарисувате щастливо или тъжно лице. Завършете с посланието, че край на проекта е началото на ежедневните им действия и че те могат да променят нещата всеки ден.

МАТЕРИАЛИ

- Ножици
- Цветни моливи
- Лепило
- Връв/канап
- Картонени планети
- Списание и/или вестник
- Материали за оценките на децата (вижте страници 44 и 45)
- Сертификати

ПОДГОТОВКА НА ИЗЛОЖБА

ИЗЛОЖБА

- Поканете родители и семейства. Ако е възможно, проведете изложбата в обществен център или обществено пространство (художествена галерия и др.).
- Закачете гирляндата и пчелите, направени по време на занаятчийската дейност, върху нея и около нея.
- Изберете снимки от всеки урок и създайте фотоколаж, който да добавите към изложбата.
- Помолете децата да донесат книгите и наметалата си в деня на откриването на изложбата и помолете всяко дете да представи своите действия за грижа за планетата.
- Създайте голям банер, където участниците могат да отговорят на въпроса: Какво мога да правя всеки ден, за да се грижа за нашата планета? Поканете ги да рисуват и/или пишат.

ПОДГОТОВКА ЗА ИЗЛОЖБАТА

- Предварително изрязани картонени кръгове за планетите в гирлянда.
- Съберете разпечатани снимки от уроците за колажа.
- Подгответе сертификати за участие и оценъчни листове.
- Проектирайте основата на банера с последния въпрос: „Какво мога да правя ежедневно, за да се грижа за нашата планета?“
- Координирайте времето, мястото и разположението на изложбата с детската градина и семействата.

ВКЛЮЧЕТЕ ОБЩНОСТТА И СЕМЕЙСТВОТА

Чрез участието на семействата в изложбата и нейното представяне пред местната общност.

РЕСУРСИ

СПИСЪК С РЕСУРСИ

Необходими материали за проекта „Зелено портфолио“ / Лого на проекта / Плакати / Материали за печат / Сертификат / Оценъчен лист / Примери за снимки

НЕОБХОДИМИ МАТЕРИАЛИ

ИНФОРМАТИ ВНИ ПОСТЕРИ / МАТЕРИАЛИ ЗА ПЕЧАТ

- Водата в природата
- Как растат растенията
- Как да се грижим за растенията
- Ежедневни действия за опазване на околната среда
- Сортиране на отпадъци
- Ролята на пчелите
- Пчелите
- Снимки на истински пчели
- Щастлива и тъжна планета

УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ

- Пъзел с растения
- Игра за памет „боклук“ или домашно приготвена алтернатива

МАТЕРИАЛИ ЗА ЗАНАЯТЧИЙС КИ ДЕЙНОСТИ

- Картон, списания, рециклирана хартия
- Лепило, ножици, моливи, цветни моливи, тиксо, вълна, химикалки, дървени пръчици, водоустойчиви маркери, перфоратор, лепящи точки, черна и кафява хартия, стикери
- Рециклирани бутилки, стари тениски, кофички от кисело мляко, картонени опаковки от рециклирана тоалетна хартия
- Семена, почва, контейнери, спрей бутилка, кофа, мистрия

ДРУГИ

- Лого на проекта
- Сертификати за участие
- Оценъчен лист
- Пример за снимки
- Пример за съвместен плакат с действия за защита на планетата

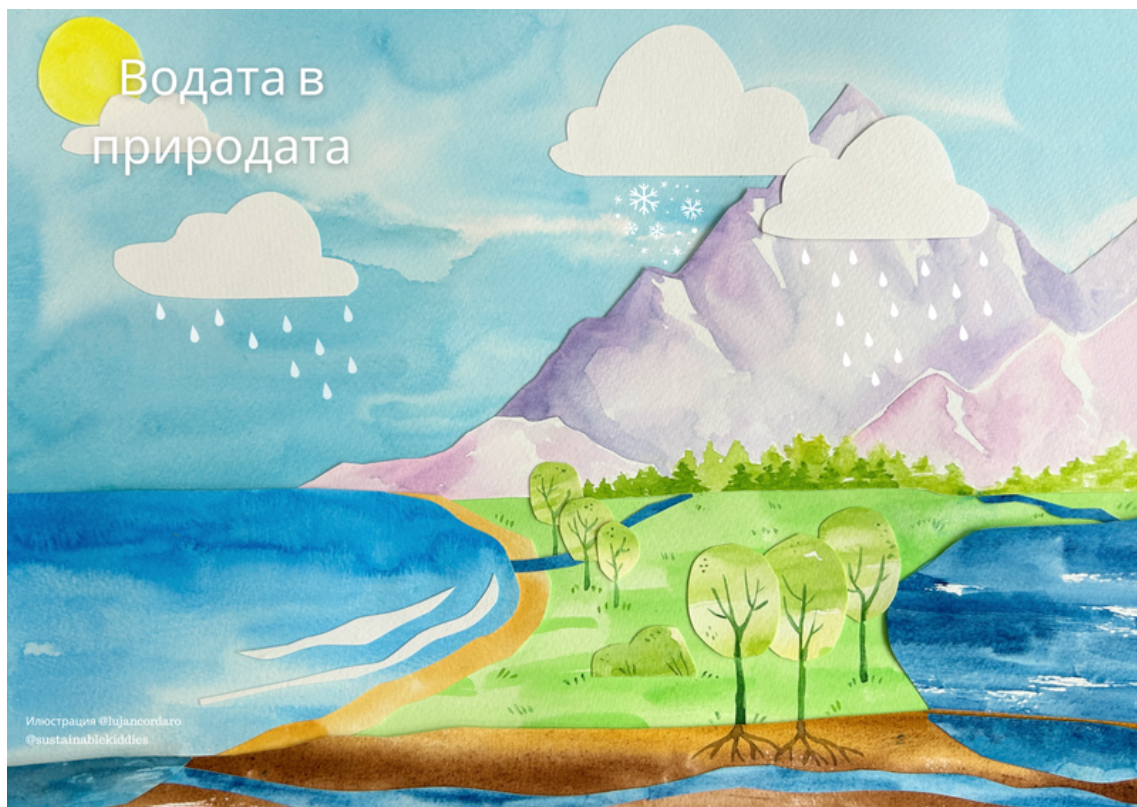
ЛОГО НА ПРОЕКТА

[Изтеглете тук](#)

Плакати

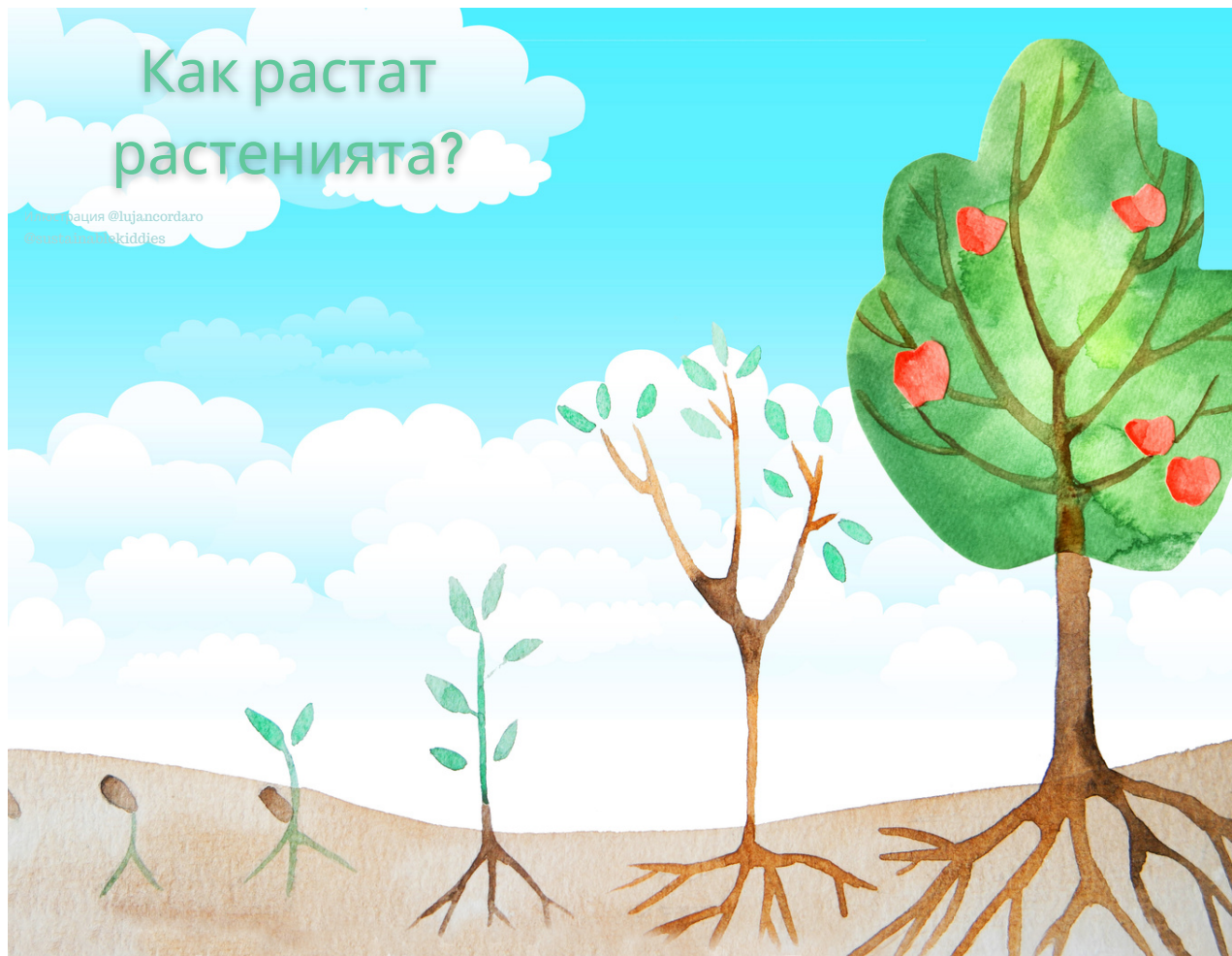
ВОДАТА В ПРИРОДАТА

[Изтеглете тук](#)

Плакат

КАК РАСТАТ РАСТЕНИЯТА

[Изтеглете тук](#)

За печат

КАК ДА СЕ ГРИЖИМ ЗА РАСТЕНИЯТА

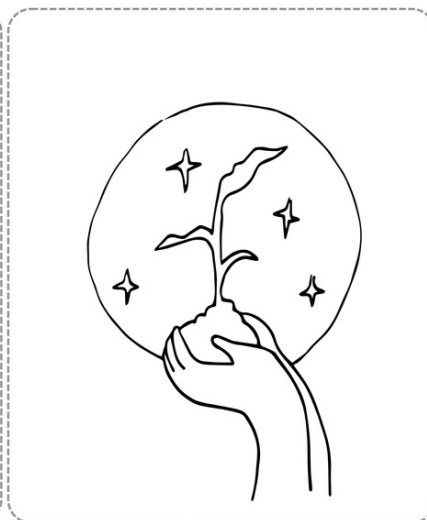
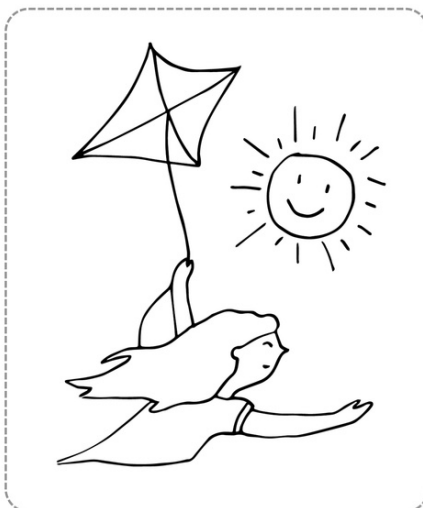

[Изтеглете тук](#)

За печат

ЕЖЕДНЕВНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА - 1

ДЕЙСТВИЯ - ОПАЗВАНЕ ОКОЛНА СРЕДА

@sustainablekiddies

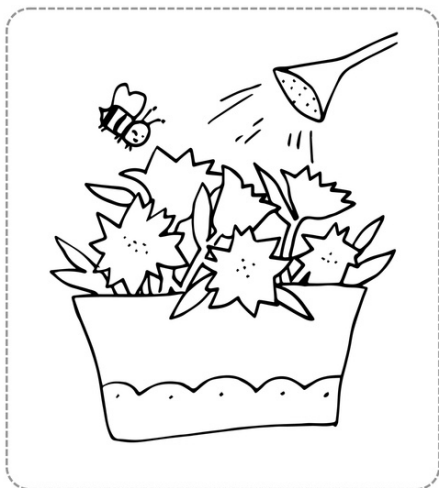
Illustration @lujancordaro

[Изтеглете тук](#)

За печат

ЕЖЕДНЕВНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА - 2

ДЕЙСТВИЯ - ОПАЗВАНЕ ОКОЛНА СРЕДА

@sustainablekiddies

Illustration @lujancordaro

[Изтеглете тук](#)

За печат

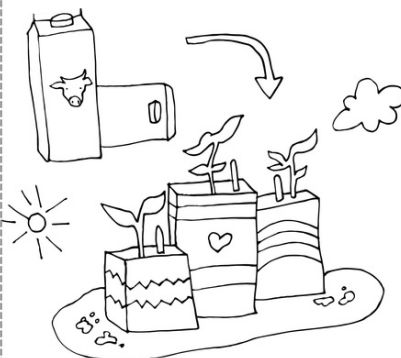
НАМАЛЯВАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

КАК ДА УПРАВЛЯВАМЕ ОТПАДЪКА СИ

Използвай по-малко неща
и се грижи за тях

Използвай отново и
поправяй

Слагай отпадъците в
правилния контейнер

Споделяй
и дарявай

Запомни: всяко малко действие помага на планетата

@sustainablekiddies

Illustration @lujancordaro

[Изтеглете тук](#)

Плакати

РОЛЯТА НА ПЧЕЛИТЕ

[Изтеглете тук](#)

За печат

ИЗОБРАЖЕНИЯ НА ПЧЕЛИ

[Изтеглете тук](#)

[Изтеглете тук](#)

[Изтеглете тук](#)

За печат

ПЧЕЛИТЕ

[Изтеглете тук](#)

За печат

ЩАСТЛИВА И ТЪЖНА ПЛАНЕТА

Какво е добро и какво не е добро за
нашата планета?

Илюстрация @lujanordaro
@sustainablekiddies

[Изтеглете тук](#)

СЕРТИФИКАТ

Награда за това, че си пазител на планетата:

ТИ СИ ЗВЕЗДА!!

Поздравления за участието в нашето пътешествие „Зелено портфолио“, насочено към грижа за природата, животните, растенията, водата и Земята! Вие учехте, играехте, творихте и помогнахте светът да стане по-добро място.

Дата:

Име на учителя:

Подпис:

Оценка по метода на светофарите

ИНСТРУКЦИИ

СЪДЪРЖАНИЕ

- Да се даде на децата лесен начин да изразят колко много са се насладили и са разбрали всеки урок.
- Нека всяко дете само да дава оценка, за да не копират децата просто приятелите си. Използвайте символи заедно с цветовете, за да помогнете на децата да разберат. Насърчавайте честността: всички цветове са приемливи!

УВODНА ДЕЙНОСТ

На всяко дете трябва да се даде възможност да направи свой собствен личен избор, едно по едно.

Покажете трите цвята и напомнете на децата какво означават:

● Зелено = „Хареса ми, научих нещо, забавлявах се.“ ● Оранжево = „Беше добре, но не всичко беше забавно или ясно.“ ● Червено = „Не ми хареса или ми беше трудно.“

ИНДИВИДУАЛ ЕН ИЗБОР

Поканете всяко дете едно по едно да си избере цвят.

Ако използват топки: те тихо поставят избраната топка в съответстващата кутия.

Ако се използват карти: те дават на учителя картата, която съответства на тяхното чувство.

СЪБИРАНЕ НА ОТГОВОРИ

След като всяко дете е избрало, бързо отбележете избора му в лист за оценка на учителя: Таблица с имена и колони за червено, оранжево, зелено (вижте следващата страница в този наръчник).

ПОЗИТИВНО ЗАВЪРШВАНЕ

Благодарете на децата: „Благодаря ви, че ми казахте как се чувствахте. Вашите отговори ни помагат да направим уроците още по-добри!“

МАТЕРИАЛИ

Вариант 1: Карти за светофари

- Малък комплект от три карти: червена, оранжева, зелена.

Вариант 2: Топки за оценка

- Една малка червена, една оранжева и една зелена топка.
- Три кутии/кошници, обозначени с щастливи, неутрални, тъжни лица.

ЛИСТ ЗА ОЦЕНКА

Заглавие на урока:

[illegible]

ПРИМЕР ЗА СНИМКИ

ПРИМЕР ЗА СЪВМЕСТЕН ПЛАКАТ С ДЕЙСТВИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ПЛАНЕТАТА

ЗА ПРОЕКТА

ЗА ПРОЕКТА „ЗЕЛЕНО ПОРТФОЛИО“

За проекта / Партньори по проекта / Резултати от проекта

ЗА ПРОЕКТА

„Зеленото портфолио“ е партньорство по програма „Еразъм+“, което насърчава устойчивостта и многоезичното образование в ранна детска възраст. Проектът обединява организации от Германия, Испания и Словения, които създават и провеждат съвместно серия от 10 интерактивни урока за обучение по устойчивост за деца на възраст от 4 до 6 години. Тези уроци са предназначени да ангажират малките ученици в теми като биоразнообразие, рециклиране, опазване на водите и опазване на околната среда чрез практическо и игрово обучение.

Проектът укрепва компетенциите на преподавателите да преподават устойчивост в многоезичен контекст, използвайки материали, разработени на испански, каталунски, немски и английски език. Дейностите включват международно обучително събитие в Испания, практика в Германия, менторски сесии и международни видео разговори, където децата обменят опит и представят своите зелени портфолиа.

„Зеленото портфолио“ служи като отправна точка за детските градини, които са нови участници в програмата „Еразъм+“, като им дава възможност да се включат в международно сътрудничество и да предложат на децата си нови възможности за обучение чрез межкултурен обмен и образование за устойчивост.

ПАРТНЬОРИ

Партньорството „Зелено портфолио“ обединява организации от Германия, Испания и Словения, за да насърчи устойчивостта и многоезичното образование в ранна детска възраст.

МОРЕ ОТ ЦВЕТОВЕ E.V. (MAR DE COLORES E.V.)

НПО, насърчаваща многоезичието, устойчивостта и межкултурното образование за деца, младежи и семейства чрез творчески работилници, подкрепа на общността и образователни партньорства.

СТЪПКА ИНСТИТУТ (STEP INSTITUTE)

НПО, която овластява преподавателите чрез обучение по устойчивост и образователни науки като насърчава иновациите, интернационализацията и професионалното развитие в европейските образователни системи.

ФОНДАЦИЯ „САНТ ГРЕГОРИ“/ УЧИЛИЩЕ „ГАЛИ БЕЛЕСГУАРД“ (FUNDACIÓ SANT GREGORI/ ESCOLA GALI BELLESGUARD)

Училище с хуманистичен подход, интегриращо устойчивост чрез модел на горско училище, проекти за биоразнообразие и инициативи за ранно образование, фокусирани върху приобщаването и екологичната осведоменост.

Ние сме тук (tuKita gUG)

Мрежа от двуезични детски градини в Берлин, предлагащи испано-немско образование. Те наблягат на устойчивостта чрез екологични практики, приобщаващо образование и обучение на открито.

Проектът включва и две асоциирани детски градини: tuKita la segunda от Германия и Vrtec dr. France Prešeren от Словения.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОЕКТА

РЕЗУЛ
ТАТ 1

РЪКОВОДСТВО ЗА ЗЕЛЕНО ПОРТФОЛИО

Ръководство за провеждане на уроци за устойчиво развитие с деца на възраст от 4 до 6 години на испански, каталунски, немски, словенски и английски език.

РЕЗУЛ
ТАТ 2

10 ПРОВЕДЕНИ УРОКА

10 урока за устойчивост, проведени за деца на възраст 4–6 години, с поне 100 деца в участващите детски градини през първата година.

РЕЗУЛ
ТАТ 3

ДЕТСКИ ЗЕЛЕНИ ПОРТФОЛИА

Индивидуални портфолиа на децата, показващи тяхното обучение и дейности по време на проекта.

РЕЗУЛ
ТАТ 4

МЕЖДУНАРОДНИ РАЗГОВОРИ ВИДЕО

Международни видео разговори между деца в партньорски детски градини за обмен на опит от дейностите по „Зеленото портфолио“.

РЕЗУЛ
ТАТ 5

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ

Международно обучително събитие в Испания и практика в Германия за учители в детски градини.

Co-funded by the
European Union

Green Portfolio

Hands-On Bilingual Sustainability Education for Kindergartens